

Brussell, 15 ta' Ġunju 2018
(OR. en)

10055/18

Fajl Interistituzzjonali:
2017/0085 (COD)

EMPL 328
SOC 406
GENDER 22
SAN 189
CODEC 1057

RAPPORT

minn:	Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti
lil:	Kunsill
Nru. dok. preċ.	9829/18 + COR 1
Nru dok. Cion:	8633/17 + ADD 1 - ADD 3
Suġġett:	Proposta għal DIRETTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL dwar il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata għall-ġenituri u għall-persuni li jindukraw u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 2010/18/UE - Approċċ ġenerali

I. INTRODUZZJONI

Fis-26 ta' April 2017, il-Kummissjoni ppreżentat il-proposta tagħha għal Direttiva dwar il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata għall-ġenituri u l-persuni li jindukraw u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 2010/18/UE. Il-proposta hi bbażata fuq l-Artikolu 153 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE), li jipprevedi l-proċedura legiſlattiva ordinarja.

L-objettiv generali tal-proposta huwa li ttejjeb l-aċċess għal arrangamenti relatati mal-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata, bħal-liv u l-arrangamenti tax-xogħol flessibbli, kif ukoll li żżid l-użu mill-irġiel tal-liv relatat mal-familja, u b'hekk tkun appoġġata l-partecipazzjoni tan-nisa fis-suq tax-xogħol. B'mod partikolari, il-proposta ssahha l-istandards minimi eżistenti għal (i) liv tal-ġenituri u (ii) arrangamenti tax-xogħol flessibbli, u tintroduċi standards minimi godda għal (iii) liv tal-paternità u (iv) liv ta' familjari li jindukraw.

Il-Parlament Ewropew għadu jrid iwassal l-pożizzjoni tiegħu, li mistenni jagħtiha f'Lulju 2018.

Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ta l-opinjoni tiegħu fis-6 ta' Diċembru 2017¹.

Il-Kumitat tar-Regġuni ta l-opinjoni tiegħu waqt is-sessjoni tiegħu tat-30 ta' Novembru 2017².

II. DISKUSSIONIJET FIL-KORPI PREPARATORJI TAL-KUNSILL

Il-Grupp ta' Hidma dwar Kwistjonijiet Soċjali (SQWP) beda jeżamina l-proposta f'Lulju 2017. Taht il-Presidenza Estonjana, id-diskussjonijiet iffukaw l-aktar fuq il-liv tal-paternità, il-liv tal-ġenituri u l-liv ta' persuni li jindukraw. Filwaqt li kien hemm progress estensiv, kien għad baqa' għadd ta' kwistjonijiet pendenti u f'Diċembru 2017 gie pprezentat rapport ta' progress³ lill-Kunsill EPSCO.

Il-Presidenza Bulgara kompliet il-hidma fuq il-fajl f'ħames laqgħat tal-SQWP⁴, kif ukoll talbet il-gwida tal-Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti (Coreper) fis-7 ta' Marzu u s-6 ta' Ġunju 2018. Is-soluzzjonijiet issuġġeriti, fir-rigward ta' kwistjonijiet miftuħa, ipprezentati lill-Coreper fit-13 ta' Ġunju kellhom appoċċ kbir biżżejjed; madankollu, il-Coreper iddeċieda li jhalli żewġ kwistjonijiet miftuħa biex jiġu diskussi mill-Kunsill. Dawn huma deskritti fil-Parti III hawn taht.

¹ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/work-life-balance-working-parents-and-caregivers>

² <https://cor.europa.eu/MT/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-3138-2017>

³ ST 14280/17 + COR1 + COR2

⁴ fil-15 u d-29 ta' Jannar, l-20 ta' Frar, l-4 u t-28 ta' Mejju 2018.

Fl-Anness għal dan id-dokument jinsab pakkett ta' kompromess aġġornat, li jinkludi l-elementi prinċipali li ġejjin:

- **Liv tal-paternità**: Fil-proposta tagħha, il-Kummissjoni introduċiet standard minimu madwar l-UE ta' 10 jiem ta' xogħol għal liv tal-paternità, imħallsa fil-livell ta' liv minhabba mard. L-SQWP ġeneralment appoġġa l-introduzzjoni ta' 10 jiem ta' xogħol għal-liv tal-paternità fil-livell tal-UE. Wara diskussjonijiet twal, sabiex jittiehed kont tal-piż finanzjarju fuq is-sistemi ta' sigurtà soċjali ta' hafna Stati Membri u biex ikun hemm aktar flessibbiltà fl-implimentazzjoni, il-Coreper ġeneralment appoġġa l-fatt li l-iffissar tal-livell ta' remunerazzjoni jithalla f'idejn l-Istati Membri.
- **Liv tal-ġenituri**: Il-Kummissjoni pproponiet it-tishih tal-istandards minimi eżistenti dwar il-liv tal-ġenituri, kif stabbiliti fid-Direttiva dwar il-Liv tal-Ġenituri (2010/18/UE), li tipprevedi dritt individwali għal erba' xhur għal kull haddiem, li xahar minnhom bħalissa mhuwix trasferibbli. Il-Kummissjoni pproponiet 1) iż-żieda tal-perijodu nontrasferibbli għal erba' xhur, 2) il-bidla fl-età tal-wild sa meta għandu jintuza l-liv minn "*sa tmien snin*" għal "*tal-inqas tnax-il sena*", 3) l-istabbiliment ta' remunerazzjoni minima għall-erba' xhur fil-livell ta' liv minhabba mard.

L-SQWP qabel li jipprevedi aktar flessibbiltà sabiex jippermetti li jitqiesu tipi differenti ta' logika ta' intervent differenti fl-Istati Membri billi l-Istati Membri jithallew jistabbilixxu l-livell ta' remunerazzjoni. L-istabbiliment tal-limitu tal-età tal-wild qed jithalla wkoll f'idejn l-Istati Membri, li huma sempliċement mitluba jiżguraw li l-limitu tal-età stabbilit jippermetti li l-liv jittiehed effettivament miż-żewġ ġenituri, billi fil-prattika, livell tal-età baxx ma jhallix lil xi missirijiet milli jieħdu l-liv tal-ġenituri.

- **Liv għall-persuni li jindukraw**: Il-Kummissjoni pproponiet l-introduzzjoni ta' standard minimu ta' hamest ijiem liv kull sena għall-persuni li jindukraw fil-livell ta' liv minhabba mard. L-SQWP emenda d-definizzjoni ta' "persuna li tindokra" u introduċa definizzjoni ġdida tal-"liv ta' persuni li jindukraw". Barra minn hekk, minhabba l-kwantità kbira ta' approċċi differenti fl-Istati Membri li għandhom l-għan li jiffacilitaw il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata għall-haddiema b'responsabbiltajiet li jindukraw, tnehhew kemm l-istandard minimu għar-remunerazzjoni tal-liv ta' persuni li jindukraw kif ukoll l-ispeċifikazzjoni li l-liv għandu jkun mill-inqas ta' hamest ijiem.

- **Arrangamenti tax-xogħol flessibbli**: Filwaqt li komplet tibni fuq l-istandards minimi fid-Direttiva dwar il-Liv tal-Ġenituri (2010/18/UE), il-Kummissjoni pproponiet li testendi d-dritt ta' talba għal arrangamenti tax-xogħol flessibbli lill-persuni li jindukraw kif ukoll li tinkludi t-*telexogħol* fil-lista ta' eżempji ta' tali arrangamenti tax-xogħol flessibbli. Wara diskussjonijiet twal, l-SQWP jidher li wasal għal qbil ġenerali li jappoġġa dawn l-aġġornamenti.

Rizervi pendenti:

F'dan l-istadju, qed jinżammu rizervi ta' skrutinju minn AT, CY, DE, DK, ES, HU, IE, IT, LV, NL, PL u UK.

PT qed iżzomm rizerva speċifika fuq l-Artikolu 8 fir-rigward tal-Artikolu 4.

DK, NL u UK għandhom rizervi ta' skrutinju parlamentari.

EL, HR u NL għandhom rizervi ta' skrutinju lingwistiċi.

Il-Kummissjoni affermat il-proposta originali tagħha f'dan l-istadju u żammet rizerva ta' skrutinju dwar kwalunkwe bidla fiha.

III. KWISTJONIJIET PENDENTI

1) Tul ta' żmien ta' liv tal-ġenituri mhux trasferibbli (Artikolu 5(2) u Premessa 14):

Waqt il-laqgħa tal-Coreper fit-13 ta' Ġunju, diversi Stati Membri talbu li jkun hemm aktar flessibbiltà fit-test, sabiex ikun jista' jittiehed kont tal-logiki ta' intervent nazzjonali tagħhom. Dawn l-Istati Membri xtaqu li l-ghadd ta' xhur mhux trasferibbli ta' liv tal-ġenituri li jridu jkunu ggarantiti taht din id-Direttiva jonqos għal xahar wiehed. Delegazzjonijiet ohrajn affermaw bil-qawwa l-bżonn li wiehed ikun aktar ambizzjuż u talbu li x-xahrejn mhux trasferibbli ma jonqsux aktar. Għalhekk, il-Presidenza ddeċidiet li tqieghed "xahrejn" f'parentesi kwadri u tistaqsi lill-Kunsill biex jiddeċiedi dwar din il-kwistjoni.

2) **Is-semmija ta' "adegwat" b'riferiment għall-hlas jew l-allowance li jridu jiġu ffissati mill-Istati Membri għal-liv tal-ġenituri u dak patern mhux trasferibbli (Premessa 19):**

Wara sejha qawwija minn hafna delegazzjonijiet għal aktar ċertezza legali, qabel il-laqgħa tal-Coreper fit-13 ta' Ġunju, il-Presidenza nehhiet ir-referenza għal "adegwat" mill-Artikolu 8. Din ir-referenza nżammet fil-Premessa 19 billi, fil-fehma tal-Presidenza, din ma tohloqx incertezza legali, iżda tagħti gwida aħjar lill-Istati Membri meta jiffissaw il-livell ta' remunerazzjoni.

Waq t il-laqgħa tal-Coreper tat-13 ta' Ġunju, xi delegazzjonijiet tennew is-sejhiet li għamlu qabel għal ċertezza legali u talbu biex titneħħa r-referenza għal "adegwat" mill-Premessa 19 ukoll. Għalhekk, ir-referenza għal "adegwat" tqiegħdet f'parentesi kwadri, sakemm ikun hemm deċiżjoni mill-Kunsill.

IV. KONKLUŻJONI

Il-Kunsill huwa mistieden

- jeżamina t-test ta' kompromess kif jinsab fl-Anness għal dan ir-Rapport, u b'mod partikolari jindirizza l-kwistjonijiet pendenti deskritti hawn fuq; u
- jilhaq approċċ generali.

Proposta ta' kompromess tal-Presidenza Bulgara

Il-bidliet fir-rigward tal-proposta l-aktar reċenti tal-Presidenza (Anness għad-dok. 9829/18) huma mmarkati b'tipa grassa.

Proposta għal

DIRETTIVA TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

**dwar il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata għall-ġenituri u għall-persuni li jindukraw u li
thassar id-Direttiva tal-Kunsill 2010/18/UE**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 153(1)(i) u (2)(b) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara li ntbagħat l-abbozz tal-att leġislattiv lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew⁵,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regġuni⁶,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja,

⁵ ĠU C , , p. .

⁶ ĠU C , , p. .

Billi:

- (1) L-Artikolu 153(1)(i) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE) jippermetti lill-Unjoni Ewropea tappoġġa u tikkumplimenta l-attivitajiet tal-Istati Membri, fil-qasam tal-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa fir-rigward tal-opportunitajiet fis-suq tax-xogħol u t-trattament fuq ix-xogħol.
- (2) L-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa hi prinċipju fundamentali tal-Unjoni. Skont l-Artikolu 3 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea, il-promozzjoni tal-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel hi wahda mill-ghanijiet tal-Unjoni. B'mod simili, l-Artikolu 23 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea jirrikjedi li l-ugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel tiġi żgurata fl-oqsma kollha, inkluż fl-impjieg, fix-xogħol u fil-paga.
- (3) L-Artikolu 33 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea jipprovdi għad-dritt għall-protezzjoni kontra s-sensja għal xi raġuni konnessa mal-maternità, u d-dritt għal liv tal-maternità mħallas u għal liv tal-ġenituri wara t-twelid jew wara l-adozzjoni ta' wild, għar-rikonċiljazzjoni tal-ħajja tal-familja u dik professjonali.
- (4) L-Unjoni hija parti għall-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabilità. Id-dispożizzjonijiet ta' dik il-Konvenzjoni huma b'hekk, mad-dhul fis-seħh tagħha, parti integrali tal-ordni legali tal-Unjoni Ewropea u l-legislazzjoni tal-Unjoni għandha sa fejn hu possibbli tkun interpretata b'mod konsistenti mal-Konvenzjoni. Il-Konvenzjoni, fl-Artikolu 7 tagħha, tipprovdi, fost affarijiet oħra, li l-Partijiet għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji kollha biex jiżguraw it-tgawdija bis-siġġir tad-drittijiet tal-bniedem u l-libertajiet fundamentali kollha mit-tfal b'diżabbiltajiet fuq bażi ugwali ma' tfal oħra.
- (5) Jenħtieġ li l-politiki relatati mal-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata jikkontribwixxu għall-kisba tal-ugwaljanza bejn is-sessi, billi jippromwovu l-parteeipazzjoni tan-nisa fis-suq tax-xogħol, il-kondiviżjoni ndaq tar-responsabbiltajiet ta' indukrar bejn l-irġiel u n-nisa, u l-eliminazzjoni tad-disparitajiet bejn is-sessi fil-qligħ u fil-paga. Tali politiki għandhom jiehdu f'kunsiderazzjoni tibdiliet demografiċi inkluż l-effetti fuq il-popolazzjoni li qed tixji.

- (6) Fil-livell tal-Unjoni, diversi Direttivi fl-oqsma tal-ugwaljanza bejn is-sessi u l-kundizzjonijiet tax-xogħol diġà jindirizzaw uħud mill-kwistjonijiet li huma rilevanti għall-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata, b'mod partikolari d-Direttiva 2006/54/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁷, id-Direttiva 2010/41/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁸, id-Direttiva tal-Kunsill 92/85/KEE⁹, id-Direttiva tal-Kunsill 97/81/KE¹⁰ u d-Direttiva tal-Kunsill 2010/18/UE¹¹.
- (7) Madankollu, il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-ħajja privata għadu sfida konsiderevoli għal ħafna ġenituri u haddiema b'responsabbiltajiet ta' indukrar, b'impatt negattiv fuq l-impjieg tan-nisa. Fattur kbir li jikkontribwixxi għas-sottorappreżentazzjoni tan-nisa fis-suq tax-xogħol hu d-diffikultà li jibbilanċjaw ix-xogħol mal-obbligi tal-familja. Meta jkollhom it-tfal, in-nisa għandhom tendenza li jaħdmu inqas sigħat f'impjieg bi ħlas u jqattgħu iktar hin jaqdu responsabbiltajiet ta' indukrar mhux imħallsa. Intwera li sitwazzjoni li fiha n-nisa jkollhom qarib marid jew dipendenti jkollha impatt negattiv fuq l-impjieg tan-nisa, b'xi nisa jitilqu mis-suq tax-xogħol għalkollox.

⁷ Direttiva 2006/54/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' Lulju 2006 dwar l-implimentazzjoni tal-prinċipju ta' opportunitajiet indaqs u ta' trattament ugwali tal-irġiel u n-nisa fi kwistjonijiet ta' impjegi u xogħol (ĠU L 204, 26.7.2006, p. 23).

⁸ Direttiva 2010/41/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Lulju 2010 dwar l-applikazzjoni tal-prinċipju ta' trattament ugwali bejn l-irġiel u n-nisa li jeżerċitaw attività li fiha jaħdmu għal rashom u li thassar id-Direttiva tal-Kunsill 86/613/KEE (ĠU L 180, 15.7.2010, p. 1).

⁹ Direttiva tal-Kunsill 92/85/KEE tad-19 ta' Ottubru 1992 dwar l-introduzzjoni ta' mizuri biex jinkoraġġixxu t-titjib fis-saħħa u s-sigurtà fuq il-post tax-xogħol għall-haddiema nisa tqal u haddiema li welldu reċentement, jew li qed ireddgħu (l-għaxar Direttiva partikolari fis-sens tal-Artikolu 16(1) tad-Direttiva 89/391/KEE) (ĠU L 348, 28.11.1992, p. 1).

¹⁰ Direttiva tal-Kunsill 97/81/KE tal-15 ta' Diċembru 1997 li tikkonċerna il-Ftehim Qafas dwar ix-xogħol part-time konkluz mill-UNICE, miċ-CEEP u mill-ETUC - Anness: Il-ftehim qafas dwar xogħol part-time (ĠU L 14, 20.1.1998, p. 9).

¹¹ Direttiva tal-Kunsill 2010/18/UE tat-8 ta' Marzu 2010 li timplimenta l-Ftehim Qafas rivedut dwar il-leave tal-ġenituri konkluz minn BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP u ETUC u li jhassar id-Direttiva 96/34/KE (ĠU L 68, 18.03.2010, p. 13).

- (8) Il-qafas legali attwali tal-Unjoni jipprovdi inċentivi limitati għall-irġiel biex jassumu sehem indaqs tar-responsabbiltajiet ta' indukrar. In-nuqqas ta' liv tal-paternità u tal-ġenituri mhallas f'hafna Stati Membri jikkontribwixxi għall-użu baxx tat-tali liv mill-missirijiet. L-izbilanċ fit-tfassil tal-politiki dwar il-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata bejn in-nisa u l-irġiel jirrinforza d-differenzi bejn ix-xogħol u l-indukrar għas-sessi. Għall-kuntrarju, l-użu ta' arrangamenti relatati mal-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata mill-missirijiet, bħal-liv jew l-arrangamenti tax-xogħol flessibbli, intwera li għandu impatt pożittiv fit-tnaqqis tal-ammont relattiv ta' xogħol tal-familja mhux imhallas imwettaq min-nisa u jagħti lil dawn iktar hin għall-impjieġ bi ħlas.
- (8a) Fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, l-Istati Membri jenhtieg li jqisu li t-tehid indaqs ta' liv relatat mal-familja jiddependi wkoll minn miżuri oħra xierqa, bħall-ġhoti ta' servizzi għall-indukrar tat-tfal u għall-kura fit-tul li jkunu aċċessibbli u għall-but ta' kulhadd, li huma kruċjali biex il-ġenituri u dawk li jindukraw ikunu jistgħu jidhlu fis-suq tax-xogħol, jibqgħu fih, jew jerġgħu lura għalih. It-tnehhija ta' diżinċentivi ekonomiċi tista' wkoll tinkoraġġixxi lil dawk bit-tieni sors ta' dhul, ta' spiss nisa, biex jiehdu sehem shih fis-suq tax-xogħol.
- (9) Il-Kummissjoni għamlet konsultazzjoni fuq żewġ stadji mas-shab soċjali dwar l-isfidi relatati mal-bilanċ bejn ix-xogħol u l-hajja privata, f'konformità mal-Artikolu 154 TFUE. Ma kienx hemm qbil mis-shab soċjali li jidhlu f'negozjati dwar dawk il-kwistjonijiet, inkluż dwar il-liv tal-ġenituri. Huwa madankollu importanti li tittiehed azzjoni f'dan il-qasam billi jiġi modernizzat u adattat il-qafas legali attwali, filwaqt li jittiehed f'kunsiderazzjoni kemm ir-risultat ta' dawk il-konsultazzjonijiet, kif ukoll il-konsultazzjonijiet tal-pubbliku miftuħin imwettqa biex jiksbu l-fehmiet ta' diversi partijiet ikkonċernati u ċittadini.
- (10) Huwa xieraq li tiġi revokata u sostitwita d-Direttiva 2010/18/UE li attwalment tirregola l-liv tal-ġenituri billi jiġi implimentat ftehim qafas konkluż bejn is-shab soċjali. Din id-Direttiva tibni, b'mod partikolari, fuq ir-regoli stabbiliti fid-Direttiva 2010/18/UE u tikkomplimentahom billi ssahħah id-drittijiet eżistenti u billi tintroduċi drittijiet godda.

- (11) Din id-Direttiva tistabbilixxi r-rekwiżiti minimi relatati mal-liv tal-paternità, tal-ġenituri u tal-persuni li jindukraw u mal-arrangamenti tax-xogħol flessibbli għall-ġenituri u għall-haddiema b'responsabbiltajiet ta' indukrar. Billi tiffaċilita r-rikonċiljazzjoni tax-xogħol u tal-ħajja tal-familja għall-ġenituri u għall-persuni li jindukraw, jenħtieġ li din id-Direttiva tikkontribwixxi għall-għanijiet ibbażati fuq it-Trattati tal-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa fir-rigward tal-opportunitajiet tas-suq tax-xogħol, tat-trattament indaqs fuq ix-xogħol u tal-promozzjoni ta' livell għoli ta' impjieg fl-Unjoni.
- (12) Jenħtieġ li din id-Direttiva tapplika għall-haddiema kollha li għandhom kuntratti ta' impjieg jew relazzjonijiet ta' impjieg ohra, inkluż kuntratti li jirrelataw mal-impjieg jew relazzjonijiet tal-impjieg ta' haddiema part-time, haddiema b'kuntratt għal żmien fiss jew persuni b'kuntratt ta' impjieg jew relazzjoni ta' impjieg ma' aġenzija ta' xogħol temporanju, kif previst qabel id-Direttiva 2010/18/UE revokata. L-Istati Membri jenħtieġ li jiddefinixxu l-kuntratti ta' impjieg jew ir-relazzjonijiet ta' impjieg skont il-kriterji għad-determinazzjoni tal-istatus ta' haddiem kif stabbilit bil-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea.
- (12a) L-Istati Membri għandhom il-kompetenza li jiddefinixxu l-istat ċivili jew tal-familja, kif ukoll min għandu jitqies ġenitur, omm jew missier.
- (13) Sabiex tithegġeg kondivizjoni iktar indaqs tar-responsabbiltajiet ta' indukrar bejn in-nisa u l-irġiel, u biex tkun tista' tinholq rabta bikrija bejn il-missirijiet u l-ulied, jenħtieġ li jiġi introdott id-dritt għal-liv tal-paternità għall-missirijiet. Dan il-liv għandu jittiehed fiż-żmien tat-twelid u jrid ikun marbut b'mod ċar ma' dan l-avveniment. Huma l-Istati Membri li jiddeterminaw jekk liv jistax ukoll jittiehed parzjalment qabel it-twelid jew warajh biss, il-limiti ta' żmien meta għandu jittiehed, kif ukoll jekk jistax ikun u b'liema kondizzjonijiet ikun fuq bażi part-time, fi blokki separati b'perijodi ta' żmien ta' xogħol, pereżempju fi blokki ta' ġimgħat, jew f'forom ohra flessibbli. L-Istati Membri jistghu jispeċifikaw jekk il-liv tal-paternità huwiex espress f'jiem ta' xogħol, ġimgħat jew unitajiet tal-ħin ohra, b'kont meħud tal-għaxart ijiem ta' xogħol li jikkorrispondu għal ġimagħtejn kalendarji. Biex jitqiesu d-differenzi bejn l-Istati Membri, jenħtieġ li d-dritt għal-liv tal-paternità jingħata irrispettivament mill-istat ċivili jew tal-familja kif definit fil-liġi nazzjonali.

(14) Minhabba l-fatt li l-maġġoranza tal-missirijiet ma jużawx id-dritt tagħhom għal-liv tal-ġenituri jew jittrasferixxu sehem konsiderevoli mill-intitolament għal-liv tagħhom lill-ommijiet, biex tinkoraġġixxi lill-missirijiet jiehdu l-liv tal-ġenituri, din id-Direttiva, filwaqt li żżomm id-dritt ta' kull ġenitur għal mill-inqas erba' xhur ta' liv tal-ġenituri provdut qabel mid-Direttiva 2010/18/UE revokata, testendi minn xahar wiehed għal [xahrejn] il-perijodu ta' liv tal-ġenituri li ma jistax jiġi trasferit minn ġenitur għall-iehor.

(15) Skont din id-Direttiva, perijodu minimu ta' erba' xhur ta' liv tal-ġenituri huwa garantit għal ġenituri li jaħdmu bit-tfal. Jenhtieg li l-Istati Membri jkunu jistgħu jispeċifikaw il-perijodu ta' avviz formali li l-haddiem irid jagħti lill-impjegatur meta japplika għal-liv tal-ġenituri u jiddeċiedu jekk id-dritt għal-liv tal-ġenituri jistax ikun soġġett għal ċertu perijodu ta' servizz. Fid-dawl tad-diversità dejjem ikbar tal-arrangamenti kuntrattwali, jenhtieg li s-somma tal-kuntratti suċċessivi b'terminu fiss mal-istess impjegatur tiġi kkunsidrata għall-fini tal-kalkolu tal-perijodu ta' servizz. Biex jibbilanċjaw il-htigijiet tal-haddiema ma' dawk tal-impjegaturi, l-Istati Membri għandhom ukoll ikunu jistgħu jiddeċiedu jiddefinixxux jekk l-impjegatur jistax ikun permess jipposponi l-ġhoti ta' liv tal-ġenituri taht ċerti ċirkostanzi. F'każijiet bhal dawn, jenhtieg li l-impjegatur jipprovdi ġustifikazzjoni għall-posponiment.

Peress li l-flessibilità tagħmilha iktar probabbli li kull ġenitur, b'mod partikolari l-missirijiet, jiehdu l-intitolament tagħhom għat-tali liv, jenhtieg li l-haddiema jkunu jistgħu jitolbu li jiehdu l-liv tal-ġenituri fuq bażi full-time jew part-time, fi blokok separati b'perijodi ta' xogħol, pereżempju blokok ta' ġimgħat, jew f'forom flessibbli oħra. Għandu jkun f'idejn l-impjegatur jaċċettax jew le t-tali talba għal-liv tal-ġenituri f'forom flessibbli oħra għajr full-time. L-Istati Membri għandhom jivvalutaw ukoll jekk il-kundizzjonijiet u l-arrangamenti dettaljati tal-liv tal-ġenituri għandhomx jiġu adattati għall-htigijiet speċifiċi tal-ġenituri f'sitwazzjonijiet partikolarment żvantaġġati.

(15a) Jenhtieg li l-età tal-wild sa meta jista' jittiehed il-liv tal-ġenituri tiġi stabbilita b'tali mod li tippermetti liż-żewġ ġenituri biex effettivament jiehdu l-liv tal-ġenituri kollu mogħti lilhom skont din id-Direttiva.

- (16) Biex ikun iffacilitat ir-ritorn għax-xogħol wara l-liv tal-ġenituri, il-haddiema u l-impjegaturi jenhtieg li jkunu mhegga jzommu kuntatt matul il-perijodu tal-liv u jistgħu jagħmlu arrangamenti għal kwalunkwe miżura xierqa ta' integrazzjoni mill-ġdid, li għandhom jiġu deċiżi bejn il-partijiet ikkonċernati, b'kunsiderazzjoni għal-liġi, għall-ftehimiet kollettivi u għall-prattika nazzjonali.
- (17) Sabiex jingħataw opportunitajiet akbar li jibqgħu fis-suq tax-xogħol lill-irġiel u n-nisa b'responsabbiltajiet ta' indukrar, il-haddiema jenhtieg li jkollhom id-dritt għal-liv ta' persuni li jindukraw. Jenhtieg li l-Istati Membri jispeċifikaw il-kundizzjonijiet għall-aċċess għal dan id-dritt u l-modalitajiet għall-eżerċizzju tiegħu, inkluż it-tul ta' żmien tiegħu u s-sitwazzjonijiet fejn tiġi rikonoxxuta l-htiega ta' kura. Minhabba popolazzjoni li qed tixjieh, il-htiega ta' kura ser tkompli tikber, jenhtieg li dan jitqies mill-Istati Membri meta jiżviluppaw l-politiki dwar il-kura, inkluż il-liv tal-persuni li jindukraw.
- (18) Minbarra d-dritt għal-liv għall-indukrar ipprovdut f'din id-Direttiva, jenhtieg li l-haddiema kollha jzommu d-dritt tagħhom li jieħdu hin liberu mix-xogħol minhabba force majeure għal raġunijiet familjari urġenti u mhux mistennija, kif kienu previsti qabel mid-Direttiva 2010/18/UE revokata, skont il-kundizzjonijiet stabbiliti mill-Istati Membri.
- (19) Bl-ghan li jiżdiedu l-inċentivi għall-haddiema bi tfal, speċjalment fost l-irġiel, biex jieħdu l-perijodi tal-liv stipulati f'din id-Direttiva, jenhtieg li jkun previst id-dritt għal konċessjoni [adegwata] matul il-perijodu tal-liv.

Konsegwentement, jenhtieg li l-Istati Membri jistabbilixxu livell [adegwat] ta' pagament jew konċessjoni għall-perijodu minimu ta' liv tal-paternità u għall-perijodu minimu nontrasferibbli tal-liv tal-ġenituri ggarantit skont din id-Direttiva,. Waqt l-istabbiliment tal-livell ta' dan il-pagament jew konċessjoni, jenhtieg li l-Istati Membri jqisu li l-użu tal-liv tal-paternità u l-liv tal-ġenituri ta' spiss jirriżulta f'telf ta' dħul għall-familja u li l-ewwel sorsi ta' dħul f'familja jkunu jistgħu jużaw biss id-dritt tagħhom għal-liv tal-ġenituri jekk ikun rimunerat tajjeb bizzżejjed.

- (19a) Din id-Direttiva jenhtieg li tkun mingħajr preġudizzju għall-koordinazzjoni tas-sistemi tas-sigurtà soċjali skont ir-Regolament (KE) Nru 883/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹², ir-Regolament (UE) Nru 1231/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹³ u r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 859/2003¹⁴. L-Istat Membru kompetenti għas-sigurtà soċjali ta' persuna huwa ddeterminat bl-applikazzjoni ta' dawk ir-Regolamenti.
- (20) Kif previst qabel bid-Direttiva 2010/18/UE revokata, l-Istati Membri huma meħtieġa jiddefinixxu l-istat tal-kuntratt tal-impjieg jew ir-relazzjoni tal-impjieg għall-perijodu tal-liv tal-ġenituri. Skont il-ġurisdizzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, ir-relazzjoni tal-impjieg bejn il-ħaddiem u l-impjegatur hija b'hekk miżmuma waqt il-perijodu tal-liv u, b'riżultat ta' dan, il-benefiċjarju tat-tali liv, jibqa', matul dak il-perijodu, ħaddiem għall-fini jiet tad-dritt tal-Unjoni. Meta jkunu qed jiddefinixxu l-istatus tal-kuntratt tal-impjieg jew ir-relazzjoni tal-impjieg matul il-perijodu tal-liv kopert minn din id-Direttiva, inkluż fir-rigward tal-intitolamenti għas-sigurtà soċjali, l-Istati Membri għandhom għalhekk jiżguraw li r-relazzjoni tal-impjieg tinzamm.

¹² Regolament (KE) Nru 883/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2004 dwar il-koordinazzjoni ta' sistemi ta' sigurtà soċjali (ĠU L 166, 30.4.2004, p. 1).

¹³ Regolament (UE) Nru 1231/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Novembru 2010 li jestendi r-Regolament (KE) Nru 883/2004 u r-Regolament (KE) Nru 987/2009 għal ċittadini ta' pajjiżi terzi li mhumix diġà koperti b'dawn ir-Regolamenti unikament minhabba n-nazzjonalità tagħhom (ĠU L 344, 29.12.2010, p. 1).

¹⁴ Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 859/2003 tal-14 ta' Mejju 2003 li jestendi d-dispożizzjonijiet tar-Regolament (KEE) Nru 1408/71 u r-Regolament (KEE) Nru 574/72 għal ċittadini ta' pajjiżi terzi li mhumix diġà koperti b'dawk id-dispożizzjonijiet unikament minhabba ċ-ċittadinanza tagħhom (ĠU L 124, 20.5.2003, p. 1).

- (21) Biex il-ġenituri li jaħdmu u l-persuni li jindukraw jitheggu jibqgħu fil-forza tax-xogħol, jenhtieg li daww il-haddiema ikunu jistgħu jadattaw l-iskedi tax-xogħol tagħhom għall-htigijiet u għall-preferenzi personali tagħhom. B'hekk, ġenituri li jaħdmu u persuni li jindukraw għandhom ikunu jistgħu jitolbu arrangamenti tax-xogħol flessibbli, jiġifieri l-possibbiltà li l-haddiema jitolbu li jaġġustaw l-iskedi tax-xogħol tagħhom, inkluż bl-użu ta' arrangamenti tat-telexogħol, ta' skedi tax-xogħol flessibbli, jew tnaqqis fis-sigħat tax-xogħol, għall-finijiet ta' indukrar. Sabiex jiġu indirizzati l-htigijiet tal-haddiema u l-impjegaturi, għandu jkun possibbli li Stati Membri jillimitaw it-tul tal-arrangamenti tax-xogħol flessibbli, inkluż kwalunkwe tnaqqis fis-sigħat tax-xogħol jew kwalunkwe arrangament ta' telexogħol. Filwaqt li ntweraw li x-xogħol part-time hu utli biex ċerti nisa jibqgħu fis-suq tax-xogħol wara li jkollhom it-tfal, perijodi twal ta' sigħat tax-xogħol imnaqqsa jistgħu jwasslu għal inqas kontribuzzjonijiet tas-sigurtà soċjali li jsarrfu f'inqas intitolamenti tal-pensjoni jew f'ebda intitolament tal-pensjoni. Jenhtieg li d-deċiżjoni dwar jekk tigix aċċettata talba ta' haddiem għal arrangamenti tax-xogħol flessibbli taqa' taħt ir-responsabbiltà tal-impjegatur. Meta jqisu talbiet għal arrangamenti tax-xogħol flessibbli, l-impjegaturi jistgħu jqisu, fost l-oħrajn, it-tul ta' żmien tal-arrangamenti tax-xogħol flessibbli, kif ukoll ir-rizorsi tagħhom jew il-kapaċità operazzjonali li joffru dawn l-arrangamenti. Ċirkostanzi speċifiċi li jwasslu għall-bżonn ta' arrangamenti tax-xogħol flessibbli jistgħu jinbidlu. Għaldaqstant, jenhtieg li l-haddiema ma jkollhomx biss id-dritt li jirritornaw għall-iskedi tax-xogħol oriġinali tagħhom fi tmiem perijodu partikolari maqbul, iżda jenhtieg li jkunu jistgħu jitolbu wkoll li jagħmlu dan fi kwalunkwe hin meta bidla fiċ-ċirkustanzi sottostanti tkun tehtieg hekk.
- (22) L-arrangamenti tal-liv huma maħsuba biex jappoġġaw lill-ġenituri u lill-persuni li jindukraw li jaħdmu matul perijodu speċifiku ta' żmien, u huma mmirati biex iżommu u jippromwovu l-involvement kontinwat tagħhom fis-suq tax-xogħol. Għaldaqstant, xieraq li jiġi pprovdut b'mod esplicitu għall-protezzjoni tad-drittijiet tax-xogħol tal-haddiema li jieħdu liv kopert minn din id-Direttiva u b'mod partikolari d-dritt ta' dawn li jirritornaw għall-istess kariga jew waħda ekwivalenti, u li ma jgarrbu ebda ħsara fit-termini u fil-kundizzjonijiet tagħhom minhabba l-assenza tagħhom. Jenhtieg li l-haddiema jzommu l-intitolament tagħhom għad-drittijiet rilevanti diġà miksuba, jew fil-proċess li jinkisbu, sa tmiem it-tali liv.

- (23) Jenhtieg li l-haddiema li jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom għal-liv jew li jitolbu arrangamenti tax-xogħol flessibbli jkunu protetti kontra diskriminazzjoni jew kontra kwalunkwe trattament inqas favorevoli għal dik ir-raġuni.
- (24) Jenhtieg li l-haddiema li jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom li jieħdu l-liv jew li jitolbu arrangamenti tax-xogħol flessibbli kif imsemmi f'din id-Direttiva jgawdu minn protezzjoni kontra s-sensja u kwalunkwe preparament għal sensja possibbli għaliex applikaw jew hađu liv bħal dan, jew eżerċitaw id-dritt li jitolbu t-tali arrangamenti tax-xogħol flessibbli. Jenhtieg li l-kuncett ta' "preparamenti għal sensja possibbli" jitqies fid-dawl tal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, b'mod partikolari s-sentenza tagħha fil-Kawża C-460/06¹⁵. Meta l-haddiema jqisu li jkunu ngħataw is-sensja għal dawn ir-raġunijiet, jenhtieg li jkunu jistgħu jitolbu lill-impjegatur jipprovdi raġunijiet sostanzjati kif xieraq għas-sensja tagħhom.
- (25) L-oneru tal-prova li ma kienx hemm sensja minhabba li l-haddiema li applikaw għal, jew hađu, liv tal-paternità u/jew tal-ġenituri għandu jkun fuq l-impjegatur meta l-haddiema jistabbilixxu, quddiem qorti jew awtorità kompetenti ohra, fatti li minnhom wiehed jista' jassumi li dawn ingħataw is-sensja għal tali raġuni. Il-protezzjoni legali prevista f'din id-Direttiva għal tipi ta' liv imsemmija hawn fuq tqis in-natura u l-oġettiv tagħhom, u l-importanza partikolari ta' dawn iż-żewġ tipi ta' liv għall-promozzjoni tal-ugwaljanza bejn is-sessi, b'mod partikolari l-kondiviżjoni indaqs tar-responsabbiltajiet ta' indukrar bejn in-nisa u l-irġiel kif ukoll it-tul ta' dan il-liv u l-fatt li jingħataw pagament jew konċessjoni korrispondenti.

¹⁵ Kawża C-460/06 *Nadine Paquay v Société d'architectes Hoet + Minne SPRL* [2007] Ġabra I-08511.

- (26) L-Istati Membri għandhom jipprovdu għal penali effettivi, proporzjonati u dissważivi f'każ ta' ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skont din id-Direttiva jew id-dispożizzjonijiet rilevanti digà fis-sehħ li jikkonċernaw id-drittijiet li huma fi hdan il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva. Il-penali jistgħu jinkludu sanzjonijiet amministrattivi u finanzjarji, bħal multi jew il-ħlas ta' kumpens, kif ukoll tipi oħra ta' sanzjonijiet. L-implimentazzjoni effettiva tal-prinċipji ta' trattament ugwali u tal-opportunitajiet indaqs tehtieg protezzjoni għidizzjarja adegwata tal-ħaddiema kontra trattament avvers jew konsegwenzi avversi li jirriżultaw minn ilment jew proċedura li jirrelataw mad-drittijiet f'din id-Direttiva. Il-vittmi jistgħu jaqtgħu qalbhom milli jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom minhabba r-riskju ta' ritaljazzjoni u, għalhekk, jenhtieg li jkunu protetti kontra kwalunkwe trattament avvers meta jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom ipprovduti minn din id-Direttiva. Tali Protezzjoni hi partikolarment rilevanti fir-rigward tar-rappreżentanti tal-ħaddiema meta jeżerċitaw il-funzjoni tagħhom.
- (27) Bl-ghan li jkompli jitjieb il-livell ta' protezzjoni tad-drittijiet previst f'din id-Direttiva, jenhtieg li l-kompiti fir-rigward tan-nondiskriminazzjoni li huma fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva jkunu kompetenza tal-korpi nazzjonali responsabbli għall-ugwaljanza.
- (28) Din id-Direttiva tistabbilixxi r-rekwiżiti minimi, u b'hekk tagħti lill-Istati Membri l-ghażla li jintroduċu jew iżommu dispożizzjonijiet iktar favorevoli. Li ġenitur jithalla jittrasferixxi l-parti nontrasferibbli tal-intitolament tiegħu għal-liv tal-ġenituri lill-ġenitur l-iehor ma jikkostitwixxi dispożizzjoni aktar favorevoli għal dak il-ħaddiem individwali. Jenhtieg li d-drittijiet miksuba skont il-qafas legali eżistenti jibqgħu japplikaw, sakemm ma jiddaħhlux dispożizzjonijiet iktar favorevoli minn din id-Direttiva. L-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva ma tistax tintuża biex tnaqqas id-drittijiet eżistenti stipulati fil-legislazzjoni tal-Unjoni eżistenti f'dan il-qasam u lanqas ma tista' tikkostitwixxi raġunijiet validi għat-tnaqqis tal-livell generali ta' protezzjoni mogħti lill-ħaddiema fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.
- (29) B'mod partikolari, m'hemm xejn f'din id-Direttiva li jenhtieg li jiġi interpretat bħala li qed inaqas id-drittijiet eżistenti preċedenti skont id-Direttiva 2010/18/UE, id-Direttiva 92/85/KEE u d-Direttiva 2006/54/KE, inkluż l-Artikolu 19 tagħha. Ir-Referenzi kollha għad-Direttiva 2010/18/UE revokata għandhom jitqiesu bħala referenzi għal din id-Direttiva.

- (30) Din id-Direttiva għandha tevita li ddaħħal rabtiet amministrattivi, finanzjarji u ġuridiċi li jistgħu jxekklu l-ħolqien u l-iżvilupp ta' impriżi żgħar u medji. B'hekk l-Istati Membri huma mistiedna jivvalutaw l-impatt tal-att ta' traspożizzjoni tagħhom fuq l-SMEs sabiex ikunu ċerti li l-SMEs mhumiex affettwati b'mod sproporzjonat, b'attenzjoni partikolari għal mikrointrapriżi u għal hteġa li jkun evitat kwalunkwe piż amministrattiv żejjed.
- (30a) Jenhtieg li kwalunkwe forma ta' hin liberu mix-xogħol relatat mal-familja, b'mod partikolari l-liv tal-maternità, il-liv tal-paternità u l-liv għal persuni li jindukraw, disponibbli skont il-leġislazzjoni nazzjonali u/jew ftehimiet kollettivi, jitqies li qed iwettaq ir-rekwiżiti għal liv, wiehed jew aktar, previsti f'din id-Direttiva u fid-Direttiva 92/85/KEE, dment li r-rekwiżiti minimi kollha stabbiliti fihom huma ssodisfati u l-livell ġenerali tal-protezzjoni mogħtija lill-haddiema fil-qasam kopert minn dawn id-Direttivi ma tnaqqsitx. F'dan il-każ, fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, l-Istati Membri ma għandhomx bżonn jagħtu isem ġdid jew jibdlu t-tipi differenti ta' liv tal-familja previsti skont il-leġislazzjoni nazzjonali u/jew ftehimiet kollettivi u li huma użati għall-konformità ma' din id-Direttiva.
- (31) L-Istati Membri jistgħu jafdaw lis-shab soċjali bl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, fejn is-shab soċjali flimkien jitolbu li jagħmlu dan u sakemm l-Istati Membri jieħdu l-passi neċessarji kollha biex jiżguraw li fi kwalunkwe mument jistgħu jiggarrantixxu r-rizultati mitluba skont id-Direttiva.
- (32) Peress li l-oġettivi ta' din id-Direttiva, jiġifieri li tiżgura l-implimentazzjoni tal-prinċipju ta' ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa fir-rigward tal-opportunitajiet tas-suq tax-xogħol u tat-trattament fuq ix-xogħol madwar l-Unjoni, ma jistgħux jinkisbu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri, iżda jistgħu jinkisbu aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stipulat fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. F'konformità mal-prinċipju ta' proporzjonalità kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li huwa neċessarju sabiex jinkisbu dawk l-għanijiet,

ADOTTAW DIN ID-DIRETTIVA:

Artikolu 1

Suġġett

Din id-Direttiva tistabbilixxi rekwiżiti minimi mfassla biex tintlaħaq l-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa fir-rigward tal-opportunitajiet fis-suq tax-xogħol u t-trattament fuq ix-xogħol permezz tal-iffaċilitar tar-rikonċiljazzjoni tax-xogħol u l-hajja tal-familja għal ġenituri u persuni li jindukraw li jaħdmu.

Għal dak il-fini, tipprovdi għal drittijiet individwali relatati ma':

- (a) liv tal-paternità, liv tal-ġenituri u liv tal-persuni li jindukraw; u
- (b) arrangamenti tax-xogħol flessibbli għall-ġenituri u għall-persuni li jindukraw li jaħdmu.

Artikolu 2

Kamp ta' Applikazzjoni

Din id-Direttiva tapplika għall-haddiema kollha, irġiel u nisa, li għandhom kuntratt tal-impjieg jew relazzjoni tal-impjieg kif iddefinit mil-liġi, mill-ftehimiet kollettivi jew mill-prattika fis-seħh f'kull Stat Membru.

Artikolu 3

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (a) "liv tal-paternità" tfisser liv mix-xogħol għall-missirijiet li jrid jittiehed fl-okkażjoni tat-twelid ta' wild;
- (b) "liv tal-ġenituri" tfisser liv mix-xogħol għall-ġenituri minhabba t-twelid jew l-adozzjoni ta' wild, għall-indukrar ta' dak il-wild;
- (ba) "liv għall-persuni li jindukraw" tfisser liv mix-xogħol għall-haddiema sabiex jipprovdu kura jew appoġġ personali lil qarib jew persuna li tgħix fl-istess dar li jehtieġu kura jew appoġġ sinifikanti minhabba raġuni medika serja, kif definita mill-Istati Membri;

- (c) "persuna li tindokra" tfisser haddiem li jipprovdi kura jew appogg personali lill-persuni msemmija fil-punt (ba) hawn fuq;
- (d) "qarib" tfisser iben, bint, omm, missier, konjuġi jew sieheb/sieħba fi shubija ċivili, fejn tali shubijiet ikunu previsti mil-liġi nazzjonali, ta' haddiem;
- (e)
- (f) "arrangamenti tax-xogħol flessibbli" tfisser il-possibbiltà li l-haddiema jaġġustaw l-iskedi tax-xogħol tagħhom, inkluż bl-użu ta' arrangamenti tat-telexogħol, ta' skedi tax-xogħol flessibbli, jew tnaqqis fis-sigħat tax-xogħol.

Artikolu 4

Liv tal-paternità

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li l-missirijiet ikollhom dritt għal-liv tal-paternità ta' għaxart ijiem xogħol li għandu jittiehed madwar żmien it-twelid tal-wild. L-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw jekk il-liv jistax jittiehed ukoll parzjalment qabel jew esklużivament wara t-twelid tal-wild, kif ukoll jekk jistax jittiehed f'forom flessibbli.
2. Id-dritt għal-liv tal-paternità msemmi fil-paragrafu 1 għandu jingħata indipendentement mill-istat ċivili jew tal-familja fil-liġi nazzjonali.
3. Ir-referenza fil-paragrafu 1 għal għaxart ijiem xogħol għandha tinftiehem li tirreferi għall-iskeda ta' xogħol full-time, kif definit fl-Istat Membru inkwistjoni. L-intitolament ta' haddiem għal-liv tal-paternità jista' jiġi kkalkulat b'mod proporzjonat għall-hin tax-xogħol, f'konformità mal-iskeda tax-xogħol individwali tal-haddiem kif speċifikat fil-kuntratt ta' impjieg.

Liv tal-ġenituri

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li l-haddiema għandhom dritt individwali għal erba' xhur liv tal-ġenituri li jridu jittiehdu qabel ma l-wild jilhaq età partikolari. Din l-età għandha tiġi ddeterminata mill-Istati Membri u/jew is-shab soċjali b'mod li jiżgura li kull ġenitur jista' effettivament jeżerċita d-dritt tiegħu għal-liv tal-ġenituri fuq bażi ugwali.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li [xahrejn] mil-liv tal-ġenituri ma jistgħux jiġu ttrasferiti.
3. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu l-perijodu ta' avviż li għandu jingħata mill-haddiema lill-impjegaturi meta jeżerċitaw id-dritt għal-liv tal-ġenituri. Meta jagħmlu dan, l-Istati Membri għandhom jiehdu f'kunsiderazzjoni l-htigijiet kemm tal-impjegaturi kif ukoll tal-haddiema. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li t-talba tal-haddiem tiġi speċifika l-bidu maħsub u tmien tal-perijodu tal-liv.
4. L-Istati Membri jistgħu jissoġġettaw id-dritt għal-liv tal-ġenituri għal kwalifikazzjoni tal-perijodu tax-xogħol u/jew għal kwalifikazzjoni tat-tul tas-servizz li m'għandux ikun itwal minn sena. Fil-każ ta' kuntratti suċċessivi b'terminu fiss, skont it-tifsira tad-Direttiva tal-Kunsill 1999/70/KE¹⁶, mal-istess impjegatur, it-total ta' daww il-kuntratti għandu jittiehed f'kunsiderazzjoni għall-finijiet tal-kalkolu tal-perijodu li jikkwalifika.
5. L-Istati Membri jistgħu jiddefinixxu ċ-ċirkustanzi li fihom l-impjegatur, wara konsultazzjoni skont id-dritt nazzjonali, ftehimiet kollettivi u/jew Prattika, jista' jithalla jipposponi l-ġenituri tal-liv tal-ġenituri għal perijodu ta' żmien raġonevoli jekk dan ikun ixejjel serjament il-funzjonament tajjeb tal-istabbiliment. L-impjegaturi għandhom jiġġustifikaw kwalunkwe posponiment tal-liv tal-ġenituri bil-miktub.

¹⁶ Direttiva tal-Kunsill 1999/70/KE tat-28 ta' Ġunju 1999 dwar il-ftehim qafas dwar xogħol għal żmien fiss konkluz mill-ETUC, mill-UNICE u mis-CEEP (ĠU L 175, 10.7.1999, p. 43).

6. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li l-haddiema għandhom id-dritt li jitolbu liv tal-ġenituri f'forom flessibbli wkoll. L-Istati Membri jistgħu jispjefikaw il-modalitajiet ta' dawn il-forom ta' liv tal-ġenituri. L-impjegaturi għandhom iqisu dawn it-talbiet, u jwegħbuhom, waqt li jiehdu kont tal-bżonnijiet kemm tal-impjegaturi kif ukoll tal-haddiema, u għandhom jiġġustifikaw bil-miktub kwalunkwe każ ta' talba bhal din.
7. L-Istati Membri għandhom jivvalutaw il-htieġa għall-kundizzjonijiet ta' aċċess u arrangamenti dettaljati għall-applikazzjoni tal-liv tal-ġenituri li jkunu adattati għall-htigijiet tal-ġenituri adottivi, tal-ġenituri b'diżabilità, u tal-ġenituri ta' tfal b'diżabilità jew b'marda fit-tul.

Artikolu 6

Liv għall-persuni li jindukraw

L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li l-haddiema għandhom id-dritt għal-liv għall-persuni li jindukraw, li għandu jiġi definit fil-leġislazzjoni jew il-prattika nazzjonali.

Artikolu 7

Hin liberu mix-xogħol minhabba force majeure

L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li l-haddiema għandhom id-dritt għal hin liberu mix-xogħol minhabba force majeure għal raġunijiet familjari urġenti f'każijiet ta' mard jew ta' aċċident li jagħmlu l-preżenza immedjata tal-haddiem indispensabbli. L-Istati Membri jistgħu jillimitaw id-dritt għal hin liberu mix-xogħol minhabba force majeure għal ċertu ammont ta' żmien fis-sena jew għal kull każ, jew it-tnejn.

Artikolu 8

Pagament jew konċessjoni

F'konformità maċ-ċirkostanzi nazzjonali, b'had-dritt, ftehimiet kollettivi u/jew prattika nazzjonali, b'kunsiderazzjoni tas-setgħat delegati lis-shab soċjali, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-haddiema li jeżerċitaw id-drittijiet għal-liv imsemmija fl-Artikoli 4 u 5(2) jirċievu pagament jew konċessjoni li għandhom jiġu definiti mill-Istati Membri u/jew is-shab soċjali, b'kont meħud tal-htieġa li jiġi ffaċilitat l-użu tal-liv tal-paternità u/jew tal-ġenituri mill-ewwel sorsi ta' dħul.

Artikolu 9

Arrangamenti tax-xogħol flessibbli

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li l-haddiema bi tfal sa ċerta età, li għandha tkun tal-inqas ta' tmien snin, u l-persuni li jindukraw, ikollhom id-dritt li jitolbu arrangamenti tax-xogħol flessibbli għal finijiet ta' indukrar. Id-durata ta' arrangamenti tax-xogħol flessibbli bħal dawn tista' tkun soġġetta għal limitazzjoni raġonevoli. L-Istati Membri jistgħu jillimitaw l-għadd ta' talbiet għal arrangamenti ta' xogħol flessibbli li jistgħu jsiru minn haddiem f'perijodu partikolari għal għadd raġonevoli, li ma għandux ikun anqas minn darba kull tnax-il xahar.
2. L-impjegaturi għandhom jikkunsidraw u jwieġbu għat-talbiet għall-arrangamenti tax-xogħol flessibbli msemmija fil-paragrafu 1, b'kunsiderazzjoni tal-htigijiet kemm tal-impjegaturi kif ukoll tal-haddiema.
3. Meta l-arrangamenti tax-xogħol flessibbli msemmija fil-paragrafu 1 ikunu limitati fid-durata tagħhom, il-haddiem għandu jkollu d-dritt li jirritorna għall-iskeda tax-xogħol originali fi tmiem il-perijodu maqbul. Il-haddiem għandu jkollu d-dritt li jitlob li jirritorna għall-iskeda tax-xogħol originali qabel tmiem il-perijodu miftiehem kull meta bidla fiċ-ċirkustanzi tiġġustifika dan. L-impjegaturi għandhom ikunu obbligati jikkunsidraw u jwieġbu għal dawn it-talbiet, b'kunsiderazzjoni kemm għall-htigijiet tal-impjegaturi kif ukoll tal-haddiema.

4. L-Istati Membri jistgħu jissogġettaw id-dritt għal talba għal arrangamenti tax-xogħol flessibbli għal kwalifikazzjoni tal-perijodu tax-xogħol jew għal kwalifikazzjoni tat-tul tas-servizz li m'għandux jaqbeż sitt xhur. Fil-każ ta' kuntratti suċċessivi b'terminu fiss, skont it-tifsira tad-Direttiva 1999/70/KE, mal-istess impjegatur, it-total ta' dawk il-kuntratti għandu jittiehed f'kunsiderazzjoni għall-finijiet tal-kalkolu tal-perijodu li jikkwalifika.

Artikolu 10

Drittijiet tax-xogħol

1. Id-drittijiet miksuba jew fil-proċess li jinkisbu mill-ħaddiema fid-data li fiha jibda l-liv kif imsemmi fl-Artikolu 4, 5, jew 6 għandhom jinżammu sa tmiem it-tali liv. Fit-tmiem tat-tali liv, għandhom ikunu japplikaw dawk id-drittijiet, inkluż kwalunkwe tibdil li jirriżulta mill-ligi, mill-ftehimiet kollettivi jew mill-prattika nazzjonali.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, fi tmiem il-liv imsemmi fl-Artikolu 4, 5 jew 6, il-ħaddiema jkunu intitolati jirritornaw għall-impjiegi tagħhom jew għal karigi ekwivalenti b'termini u b'kundizzjonijiet li mhumiex inqas favorevoli għalihom, u li jibbenefikaw minn kwalunkwe titjib fil-kundizzjonijiet tax-xogħol li jkunu intitolati għalihom li kieku ma ħadux il-liv.
3. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu l-istatus tal-kuntratt tal-impjieg jew ir-relazzjoni tal-impjieg għall-perijodu tal-liv li hemm referenza għalih fl-Artikolu 4, 5, 6, inkluż fir-rigward tal-intitolamenti għas-sigurtà soċjali, filwaqt li jiżguraw li r-relazzjoni tal-impjieg tinzamm matul dak il-perijodu.

Artikolu 11

Nondiskriminazzjoni

L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri neċessarji biex jipprojbixxu trattament inqas favorevoli tal-ħaddiema minhabba li applikaw għal-liv jew għaliex ħadu l-liv kif imsemmi fl-Artikolu 4, 5 jew 6, jew minhabba li eżerċitaw id-drittijiet tagħhom kif previsti fl-Artikolu 9.

Protezzjoni kontra s-sensja u l-oneru tal-prova

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jipprojbixxu s-sensja u l-preparamenti kollha għas-sensja tal-haddiema, minhabba li applikaw għal-liv jew għaliex hadu l-liv kif imsemmi fl-Artikolu 4, 5 jew 6, jew minhabba li eżerċitaw id-dritt għal arrangamenti tax-xogħol flessibbli msemmija fl-Artikolu 9.
2. Il-haddiema li jikkunsidraw li ngħataw is-sensja minhabba li applikaw għal-liv jew għaliex hadu l-liv kif imsemmi fl-Artikolu 4, 5 jew 6 jew għaliex eżerċitaw id-dritt għal arrangamenti tax-xogħol flessibbli msemmija fl-Artikolu 9 jistgħu jitolbu lill-impjegatur jipprovdi raġunijiet sostanzjali kif xieraq għas-sensja. Fil-każijiet tal-Artikoli 4 u 5, l-impjegatur għandu jipprovdi dawk ir-raġunijiet bil-miktub.
3. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex jiżguraw li, meta l-haddiema li jkunu applikaw għal-liv, jew haduh, kif imsemmi fl-Artikoli 4 u 5 jistabbilixxu, quddiem qorti jew awtorità kompetenti oħra, fatti li minnhom jista' jiġi preżunt li kien hemm tali sensja, għandu jkun f'idejn il-konvenut li juri li s-sensja kienet ibbażata fuq raġunijiet differenti mill-fatt li kienu applikaw għal-liv, jew haduh, kif imsemmi fl-Artikoli 4 u 5.
4. Il-Paragrafu 3 m'għandux jipprevjeni lil Stati Membri milli jintroduċu regoli ta' evidenza li huma aktar favorevoli għall-atturi.
5. L-Istati Membri m'għandhomx għaliex japplikaw il-paragrafu 3 għall-proċedimenti, li fihom, huwa f'idejn il-qorti jew il-korp kompetenti li jinvestigaw il-fatti tal-każ.
6. Il-paragrafu 3 m'għandux jiġi applikat għal proċeduri kriminali, sakemm ma jkunx ipprovdut mod ieħor mill-Istati Membri.

Artikolu 13

Penali

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-regoli għall-penali applikabbli għall-ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skont din id-Direttiva jew id-dispożizzjonijiet rilevanti li digà huma fis-seħh li jikkonċernaw id-drittijiet li jaqgħu fi hdan l-ambitu ta' din id-Direttiva. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji kollha biex jiżguraw li daww il-penali jiġu applikati. Il-penali għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u dissuażivi.

Artikolu 14

Protezzjoni kontra trattament jew konsegwenzi avversi

L-Istati Membri għandhom jintroduċu miżuri neċessarji biex jiproteġu lill-haddiema, inkluż haddiema li huma rappreżentanti tal-impjegati, kontra kwalunkwe trattament avvers mill-impjegatur jew konsegwenzi avversi li jirriżultaw minn ilment li pprezentaw fi hdan l-intrapriża jew kwalunkwe proċediment legali li nedew bl-għan li jinfurzaw il-konformità mad-drittijiet ipprovduti f'din id-Direttiva.

Artikolu 15

Korpi tal-ugwaljanza

Mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-ispettorati tax-xogħol jew ta' korpi oħra, inkluż is-shab soċjali, li jinfurzaw id-drittijiet tal-haddiema, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-korp jew il-korpi mahturin, skont l-Artikolu 20 tad-Direttiva 2006/54/KE, għall-promozzjoni, għall-analizi, għall-monitoraġġ u għall-appoġġ tat-trattament indaqs tal-persuni kollha mingħajr diskriminazzjoni bbazata fuq is-sess, huma kompetenti għal kwistjonijiet ta' nondiskriminazzjoni fil-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva.

Artikolu 16

Livell ta' protezzjoni

1. L-Istati Membri jistgħu jintroduċu jew iżommu dispożizzjonijiet li huma aktar favorevoli għall-haddiema minn dawk stabbiliti f'din id-Direttiva.
2. L-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva ma għandhiex tikkostitwixxi raġuni biżżejjed biex jonqos il-livell ta' protezzjoni tal-haddiema fl-oqsma li tapplika għalihom, mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-Istati Membri li jirrispondu għall-bidliet fis-sitwazzjoni billi jdaħħlu liġijiet, regolamenti u dispożizzjonijiet amministrattivi li jkunu differenti minn dawk fis-sehħ fi żmien l-adozzjoni ta' din id-Direttiva, dment li dawn ikunu konformi mar-rekwiżiti minimi stipulati f'din id-Direttiva.

Artikolu 17

Disseminazzjoni ta' informazzjoni

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-dispożizzjonijiet adottati skont din id-Direttiva, flimkien mad-dispożizzjonijiet rilevanti li diġà huma fis-sehħ li jirrelataw mas-sugġett kif stipulat fl-Artikolu 1 ta' din id-Direttiva, jingiebu permezz tal-mezzi kollha adatti għall-attenzjoni tal-persuni kkonċernati fit-territorju kollu tagħhom.

Artikolu 18

Rapportar u reviżjoni

1. L-Istati Membri għandhom, sa mhux iktar tard minn ...[GU: jekk jogħġbok daħħal id-data ekwivalenti għal tmien snin mid-dhul fis-sehħ ta' din id-Direttiva], jikkomunikaw l-informazzjoni kollha rilevanti rigward l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva lill-Kummissjoni. Abbażi ta' din l-informazzjoni, il-Kummissjoni għandha tfassal rapport għall-Parlament Ewropew u għall-Kunsill dwar l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva.

2. Abbaži tal-informazzjoni pprovduta mill-Istati Membri skont paragrafu 1, il-Kummissjoni għandha tissottometti rapport lill-Parlament Ewropew u l-Kunsill li jirrevedi l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva, akkumpanjata, jekk xieraq, bi proposta legiſlattiva.

Artikolu 19

Thassir

Id-Direttiva 2010/18/UE tithassar b'effett minn [*ĠU: jekk jogħġbok dahħal id-data ekwivalenti għal tliet snin mid-data tad-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva*]. Ir-referenzi għad-Direttiva mħassra għandhom jinftiehm u bħala referenzi għal din id-Direttiva u għandhom jinqraw f'konformità mat-tabella ta' korrelazzjoni li tinsab fl-Anness.

Artikolu 19a

Transizzjoni

Minkejja t-thassir tad-Direttiva 2010/18/UE, kwalunkwe perijodu jew perijodi kumulattivi separati ta' liv tal-ġenituri meħuda minn haddiem, jew trasferiti minn dak il-haddiem skont dik id-Direttiva qabel ... [*ĠU: jekk jogħġbok dahħal data ekwivalenti għal tliet snin mid-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva*] jistgħu jitnaqqsu mill-intitolament ta' dak il-haddiem għal-liv tal-ġenituri, skont l-Artikolu 5 ta' din id-Direttiva.

Artikolu 20

Traspożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħħ il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa biex jikkonformaw ma' din id-Direttiva, sa... [*ĠU: jekk jogħġbok dahħal id-data ekwivalenti għal tliet snin mid-dhul fis-seħħ ta' din id-Direttiva*]. Għandhom minnufih jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar dan.

Meta l-Istati Membri jadottaw dawn il-miżuri, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva jew tali referenza għandha takkumpanjahom meta jiġu pubblikati uffiċjalment. Il-metodi ta' kif issir din ir-referenza għandhom jiġu stabbiliti mill-Istati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tal-miżuri ewlenin tal-ligi nazzjonali li huma jadottaw fil-qasam kopert minn din id-Direttiva.
- 2a. Ir-regoli u l-modalitajiet dettaljati għall-applikazzjoni ta' din id-Direttiva għandhom jiġi ddefiniti skont id-dritt nazzjonali, ftehimiet kollettivi u/jew prattiki nazzjonali, sakemm ir-rekwiżiti minimi u l-oġettivi ta' din id-Direttiva huma rispettati.
- 2b. Għall-finijiet ta' konformità mal-Artikoli 4, 5, 6 u 8 ta' din id-Direttiva u mad-Direttiva 92/85/KEE, l-Istati Membri jistgħu jieħdu kont ta' kwalunkwe perijodu ta' ħin liberu mix-xogħol relatat mal-familja, u l-pagament jew il-konċessjoni għalih, b'mod partikolari l-liv tal-maternità, il-liv tal-paternità, il-liv tal-ġenituri u l-liv ta' persuni li jindukraw disponibbli fil-livell nazzjonali li jmur lil hinn mill-istandards minimi preskritti minn din id-Direttiva u mid-Direttiva 92/85/KEE, dment li r-rekwiżiti minimi għal-liv rispettiv kif jinsabu f'dawk id-Direttivi jitwettqu u li l-livell ġenerali ta' protezzjoni mogħti lill-haddiema fl-oqsma koperti minn dawk id-Direttivi ma tnaqqasx.
3. L-Istati Membri jistgħu jafdaw lis-shab soċjali bl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva, fejn is-shab soċjali flimkien jitolbu li jagħmlu dan u sakemm l-Istati Membri jieħdu l-passi neċessarji kollha biex jiżguraw li fi kwalunkwe mument jistgħu jiggarrantixxu r-rizultati mitluba skont id-Direttiva.

Artikolu 21

Dhul fis-seħh

Id-Direttiva għandha tidhol fis-seħh fl-għoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħha f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Artikolu 22

Destinatarji

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Brussell,

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

Għall-Kunsill

Il-President
